

תנא לית לית שיתין יורדין עד התהום ופליג ארובנן ע"ש נמצא דיש מחלוקת בשיתין אם הוא עד התהום אי עד רצפת המקדש וא"כ מ"ש האמוראים דשיתין הם חלולים עד התהום או למ"ד שכראן דוד או למ"ד שמששת ימי בראשית נבראו צ"ל שהוא לדעת רבנן דאי לר"א אינו עד התהום ורוחק לומר דלחד תנא נאמרו אלו הדברים אך לאידך תנא לא היו דברים מעולם:

לכן נרלע"ד רבין למר ובין למר שיתין הם התהום אלא דר"א סבר דהיינו שיתין שבמקדש שהם יסודות הבית כמ"ש רש"י ז"ל במכות והירושלמי בסנהדרין אבל שיתין דמזבח לא היו עד התהום ורבנן סברי דהשיתין שהיו עד התהום הוא שיתין המזבח ולא של מקדש והירושלמי נקט סברת ר"א ורש"י ז"ל פירש הכא בסוכה לדעת רבנן ובמכות לדעת ר"א: ותו גרסינן התם בסוכה דף נ' ע"ב אתמר רב יהודה רב עינא חד תנא שואבה וחד תנא חשובה ואמר מר זוטרא דמאן דתני שואבה דכתיב ושאבתם מים בששון ומאן דתני חשובה דאמר רב נחמן מצוה חשובה היא ובאה מששת ימי בראשית ופירש"י ז"ל דאמרין לעיל שיתין נבראו מששת ימי בראשית לקבל הנסכים ע"כ יע"ש:

ונראה לע"ד דבפלוגתא דהני תנאי פליגי דחד ס"ל כר"א דשיתין דמזבח לא היו עד התהום ואין אלו שנבראו מששת ימי בראשית ולכך תני שואבה וחד ס"ל כרבנן דשיתין דמזבח הם עד התהום ואלו הם שנבראו מששת ימי בראשית ולכך תני חשובה ובירושלמי לא הביא כי אם הסברה דמאן דתני שואבה ונראה לע"ד כמ"ש לעיל דהירושלמי ס"ל כר"א דאין שיתין של מזבח יורדין עד התהום ואפשר במ"ש לעיל דשיתין נבראו ביום א' כשנבראת הארץ שהוא רמוז בר"ת מילת בר"א שי"ת ר"ל בר"א רב"ון אח"ד שי"תין יו"ם תהו ר"ל ברא רבון אחד שהוא הקב"ה יחיד בעולמו שיתין שע"י נבראו והיה זה ביום תהו ור"ל ביום שהארץ היתה תהו והיינו ביום ראשון:

ברא אלד"ים

ב': בראשית רבה: אמר רשב"י מנין שלא יאמר אדם לה' עולם וכו' ת"ל קרבן לה' וכו' יע"ש. והרב יפ"ת ז"ל פירש דנכתבא ברייתא זו כאן לתרוצי הא דהקדים ברא ואחר כך אלו"דים לומר דהטעם שאין ראוי להקדים שמו יתברך בתחילה כדאזהר לן קרא גבי קרבנות יע"ש. וכן פירש הרב ידי משה ז"ל וז"ל דלכתחילה לא נכתב אלד"ים

ג"כ ס"ל כרבה בב"ח או אפשר דלא מנה כ"א דברים שנבראו קודם שנברא העולם אבל שיתין נבראו מששת ימי בראשית שהוא זמן בריאת העולם: וא"כ צריך לדעת מתי נבראו שיתין דכבר אמרנו דבע"ש לא נברא וכבר אמרנו דקודם שנברא העולם לא נברא ולא פירש באיזה יום נברא ודאי דצ"ל דביום א' נברא מדרמוז במילת בראשית וגם שבאותו יום נבראו שמים וארץ וא"כ קשה דלמה לא מנאן רבי בכלל הדברים שנבראו ביום א' וכמ"ש בחגיגה די"ב ע"א ע"ש ואפשר דרב לא נחית למניינא אלא דברים שהוא לצורך העולם כולו ובזה אפשר להבין המחלוקת זה רמוז במקרא עצמו דדרשינן סמוכין לעיני בני ישראל בראשית וגם סמוך בראשית ברא אלקים דלר"י דס"ל דדוד כרה אותם דדריש לעיני בני ישראל ברא שית דהכי אמרינן התם בסוכה דף ג"ן דבשעה שכרה דוד שיתין קפא תהומא ובעא למשטפא עלמא אמר דוד מי איכא דידע אי שרי למכתב שם אחספא ונשרדיה בתהומא ומנח ליכא דקאמר ליה מידי כו' ע"ש נמצא דבשעה שכרה דוד שיתין היו כל ישראל שם וזהו שאמר לעיני בני ישראל ברא שית ולא היה מששת ימי בראשית ולרבה בב"ח דס"ל דמששת ימי בראשית נבראו והיו מעשה ה' דריש ברא שית ברא אלקים ר"ל בריאת שיתין בראם אלקים ולא דוד נמצא דמילת בראשית נדרש לפניו ולאחריו מר דריש לפניו ומר דריש לאחריו וגם נוכל לדרוש דגם ר"י דריש לעיני ב"י ברא שית והכונה דכבר אמרנו דגם ר"י מודה דמששת ימי בראשית נבראו באחד מהאופנים שאמרנו לעיל או שלא נגמר מששת ימי בראשית וגמרו דוד או שנגזר או שעלה במחשבה מששת ימי בראשית וע"ז בא דוד וכראן וזהו מה שאמר לעיני בני ישראל ברא שית שכראן דוד והוא על מה שכבר בריאת שית ברא אלקים מששת ימי בראשית: והנה במכות דף י"א ע"א פירש"י ז"ל שכרה דוד שיתין יסודות של בהמ"ק ובירושלמי מצינו תימוליוס של בהמ"ק והוא יסוד בלשון יוני ע"כ ע"ש:

וקשה דהוא הפך ממ"ש רש"י ז"ל כאן דשיתין הוא יסוד המזבח ע"ש ועוד קשה לי דראיתי בירושלמי דסנהדרין פירוש בהאי מאמר שכרה דוד שפירש הרב קרבן העדה דשיתין הוא יסוד המזבח והוא הפך ממ"ש בירושלמי התם תימוליוס של בהמ"ק ופירש רש"י ז"ל במכות שהוא יסוד של בהמ"ק ואינו יסוד המזבח. ואפ"ל דיסוד בהמ"ק ר"ל המזבח דליסוד בהמ"ק לא היה צריך לחפור עד התהום אך ביסוד המזבח היה צריך לחפור עד התהום. תו גרסינן התם בסוכה דף מ"ט מחלוקת ר"א ורבנן דתניא אמר ר"א לול קטן היה בין כבש למזבח כו' ע"ש ופירש"י ז"ל דהאי